

Romana Fekonja

Sodoben pouk (književnosti) in razlike med učenci – dr. Milena Kerndl

Kerndl, Milena (2016). *Sodoben pouk (književnosti) in razlike med učenci*. Murska Sobota: BoMa.

Na področju izobraževanja se v zadnjih letih dogajajo veliki premiki. Učitelji opažajo, kako pomemben je dobro organiziran pouk in predvsem priprava pred samim procesom poučevanja. Tradicionalne oblike poučevanja niso več dovolj, niso več učinkovite, učenci morajo biti med učenjem aktivni. Niso več pasivni poslušalci, ampak se veliko več naučijo, ko so aktivno vključeni v proces poučevanja in učenja. Takšne ugotovitve prinašajo tudi nova teoretična dognanja in spoznanja strokovnjakov. Naloga učiteljev je, da sledijo novostim na teoretičnem področju in potem skušajo ta teoretična spoznanja prenesti v svojo vsakodnevno prakso, v razred, v svoje delo z učenci.

Sodobni čas pred učitelja postavlja nove naloge in s pojavom novih medijev in uveljavljanja IKT-ja pri pouku je postalo učiteljevo delo v sodobni šoli zahtevnejše, večji izziv. Razlog za to so tudi večje razlike med učenci – inkluzija učencev s posebnimi potrebami, socialna razslojenost, multikulturalnost, nižanje učne in bralne motivacije. Poleg tega naj bi učitelj upošteval tudi nova spoznanja in pojmovanja na področju znanja, poučevanja in učenja. Ta pa narekujejo večjo vlogo in aktivnost učenca v vseh fazah pouka. Glede na naštetu in vizijo vseživljenjskega učenja se mora učitelj stalno spopolnjevati, reflektirati in evalvirati svoje delo, mora biti razmišljujoči praktik. V stalni profesionalni razvoj učitelja sodi tudi razvijanje novih kompetenc.

Avtorica dr. Milena Kerndl v knjigi z naslovom *Sodoben pouk (književnosti) in razlike med učenci* izpostavlja, kakšna naj bo šola za

21. stoletje, kakšno naj bi bilo učenje, kakšno znanje naj bi dala šola učencem, predstavi različne teorije učenja, vlogo učenca in učitelja v povezavi z različnim pojmovanjem znanja, izpostavi razlike med tradicionalnim in sodobnim poukom, predstavi, kakšno je spodbudno/ učinkovito učno okolje in zakaj je pomembno učiteljevo raziskovanje lastne prakse.

Med drugim v knjigi opisuje:

- razlike med učenci vse populacije (zaznavni, spoznavni, učni stil) in tiste, ki še posebej vplivajo na pouk slovenščine (jezikovni in bralni razvoj, motivacija za branje literature, interes za branje, odnos do branja, literarnoreceptijski razvoj in pomen poznavanja horizonta pričakovanja),
- sodobne metode/strategije učenja in poučevanja za podporo diferenciaciji in individualizaciji, razdeljene na splošne didaktične metode (sodelovalno učenje, projektno učno delo, igra vlog, šest klobukov, poučevanje z IKT) in literarnoreceptijske (poleg metode šolske interpretacije še: metoda preverjanja prvega zaznavanja in razumevanja ključnih besedilnih signalov, metoda fokusiranja, metoda razvijanja zmožnosti domišljjskočutne predstave, metoda poustvarjalnega branja, integracijska metoda, metoda grafičnega ponazarjanja besedila, metoda tematskega pristopa, produktivne književnodidaktične metode; problemski pouk, diskusija),
- elemente formativnega spremljanja učenca pri pouku književnosti,
- obrazec sprotne priprave na pouk književnosti z vnesenimi elementi za diferencirano

oz. individualizirano obravnavo in formativno spremljanje,

- učno podporno gradivo: kombinacija formativnega spremljanja dosežkov učencev in portfolia.

V sodobni šoli se vse bolj poudarjajo načela individualizacije, diferenciacije in personalizacije, šola naj bi se odzivala na potrebe vseh učencev in poučevanje naj bo organizirano tako, da vsakega učenca pripeljemo do zastavljenega cilja. To je zahtevna naloga za učitelje, v pomoč in podporo so jim sodobne metode oziroma strategije učenja in poučevanja. Med njimi veliko učiteljev (in knjižničarjev) že pozna in pri svojem delu uporablja sodelovalno delo, projektno učno delo, igro vlog, šest klobukov, poučevanje z uporabo IKT-ja, osnovne ter izpeljane in prilagojene bralne učne strategije. Že nekaj let si svojo pot v izobraževanje utira tudi formativno spremljanje, ali v celoti ali pa samo s posameznimi elemen-

ti. Tudi slednje avtorica v svoji knjigi predstavi sistematično in s konkretnimi primeri.

Primeri in konkretizacije v knjigi so na primeru poučevanja književnosti, vendar lahko veliko primerov učitelji prenesejo in prilagodijo poučevanju svojega predmeta oz. področja. V drugem delu knjige so rezultati empirične raziskave, ki kažejo, kako se diferenciacija/individualizacija in elementi formativnega spremljanja odražajo v praksi pri pouku književnosti v heterogenih učnih skupinah tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja.

Šolski knjižničarji lahko v knjigi najdemo veliko idej za izvajanje ur knjižničnih knjižničnega informacijskega znanja, kar je še posebej dobrodošlo in uporabno. Opisane so številne metode in oblike poučevanja, ki jih lahko vsi učitelji in knjižničarji prenesejo v svojo prakso. Tako bosta pouk in učenje zanimivejša in bolj ,po meri' posameznega učenca. ●

Romana Fekonja

Zgodovina knjige skozi knjige

Cave, Roderick, Ayad, Sara (2015). Zgodovina knjige skozi knjige. Ljubljana: UMco.

S pojavom e-knjige in e-medijev smo bili priča revoluciji, ki še poteka. Prvi pojavi pa so sprožili ugibanja in vprašanja, kakšna bo usoda klasične knjige. Čas bo pokazal svoje. V knjigi Zgodovina knjige skozi knjige je lep prikazan razvoj nosilca besede. Ne moremo reči knjige, saj pod pojmom knjiga pojmujejo po SSKJ ,večje število trdno sešitih tiskanih listov'. Vemo pa, da prva pisana (oz. risana) beseda ni na listih, ampak kar na skalah v jamah, kasneje na kakšni drugi podlagi, ki je bila pri roki in se je ohranila do danes. Medij oziroma nosilec, s katerim je človeštvo prena-

šalo svoje znanje oziroma vsebine, se je ves čas spreminjal.

Knjiga Zgodovina knjige skozi knjige prinaša zgodbo o 5000 letih knjižne zgodovine skozi 100 prelomnih knjig. Lahko so prelomne zaradi medija, na katerem se nahajajo, lahko pa tudi zaradi vsebine, koncepta ali izvedbe.

Avtorja Roderick Cave in Sara Ayad sta strokovnjaka s področja zgodovine knjige. Cave se ukvarja predvsem z zgodovino tiska, Ayadova pa z raziskovanjem in urejanjem slikovnega